

MANAŽERSKÁ EKONOMIE

ORGANIZACE

Organizace je uskupení lidí, které existuje za účelem dosažení kolektivních cílů a jehož chování je řízeno.

Organizace můžeme kategorizovat podle:

- ▶ velikosti
- ▶ sektoru
- ▶ oblasti působení/činnosti
- ▶ právní formy

Organizace podle velikosti

- ▶ obrátu
  - ▶ zisku
  - ▶ majetku
  - ▶ počtu zaměstnanců
-

Organizace podle sektoru

- ▶ Soukromý sektor = organizace ve vlastnictví soukromých subjektů
- ▶ Veřejný sektor = organizace ve vlastnictví státu nebo jeho částí
- ▶ Nestátní neziskové organizace = organizace sdružující občany, spolky, obecně prospěšné společnosti

Organizace podle oblasti působení

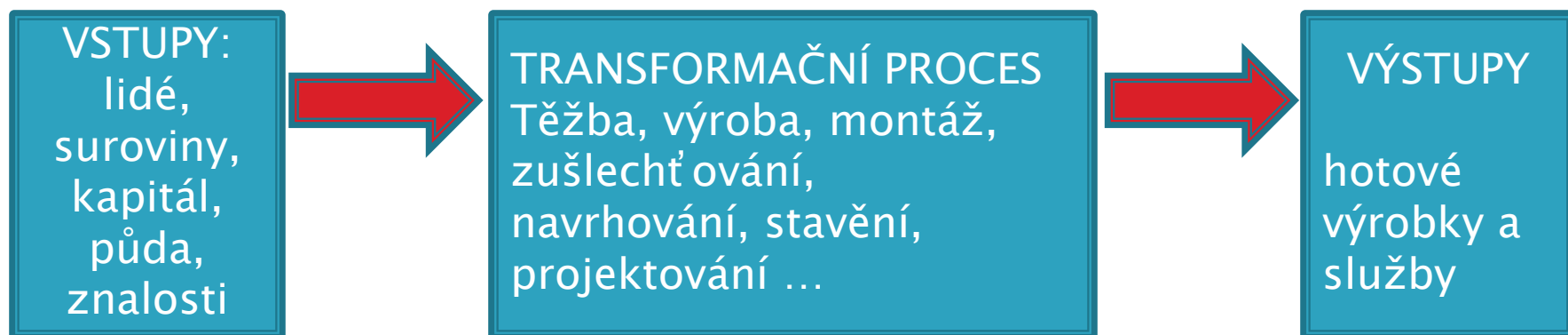
- ▶ Primární: jsou přímo spojeny s přírodními zdroji (těžební průmysl, zemědělství, rybářství, lesnictví)
  - ▶ Sekundární: zpracovávání surovin
  - ▶ Terciární: služby a bankovníctví
-

Organizace podle právní formy

- ▶ Organizace vlastněné fyzickou osobou
- ▶ Společnosti s ručením omezeným
- ▶ Veřejné obchodní společnosti
- ▶ Komanditní společnosti
- ▶ Družstva
- ▶ Akciové společnosti
- ▶ Příspěvkové organizace
- ▶ Občanská sdružení
- ▶ Obecně prospěšné společnosti

Organizace

- ▶ Všechny organizace transformují vstupy do formy výstupů
- ▶ Transformační proces:

Cílem organizací je vytváření výstupů, které mají větší hodnotu než použité vstupy.

Podnikatelské organizace obvykle ohodnocují vstupy a výstupy ve finančních jednotkách;

Proto je tedy obvykle cílem vytvoření výnosu, který je větší než náklady. To znamená, že cílem je vytváření zisku.

Cíle a vlivy

Cíle se mohou zahrnovat

Přežití nebo další existenci

Z krátkodobého hlediska se mohou firmy vzdávat zisku a usilovat o přežití například v cenové válce. Z krátkodobého hlediska je také důležitým cílem zajištění dostatečného množství likvidních prostředků.

Zisk

zisk je důležitý pro ocenění vlastníků za to, že investovali do podniku a přitahuje další investory.

Růst

pro zvýšení tržní síly

Spokojenost zákazníků

pro zvýšení poptávky a dosahování dlouhodobých zisků.

Poskytování služeb veřejnosti

neziskové nebo příspěvkové organizace nemají za cíl vytváření zisku ale poskytování služeb veřejnosti.

Zvýšení hodnoty akcií

▶ To je důležitý cíl u akciových společnostech. Jeho smyslem je zvýšení bohatství akcionářů

Omezení při rozhodování

Interní

Faktory, které může firma řídit, ale které omezují schopnost dosáhnout cíle.

- ▶ **Finance** – například cashflow, schopnost získat finance.
- ▶ **Marketing** – například omezená schopnost distribuce.
- ▶ **Lidské zdroje** například počty lidí, dovednosti, motivace, postoje.
- ▶ **Výroba** – například kapacita, kvalita, flexibilita.

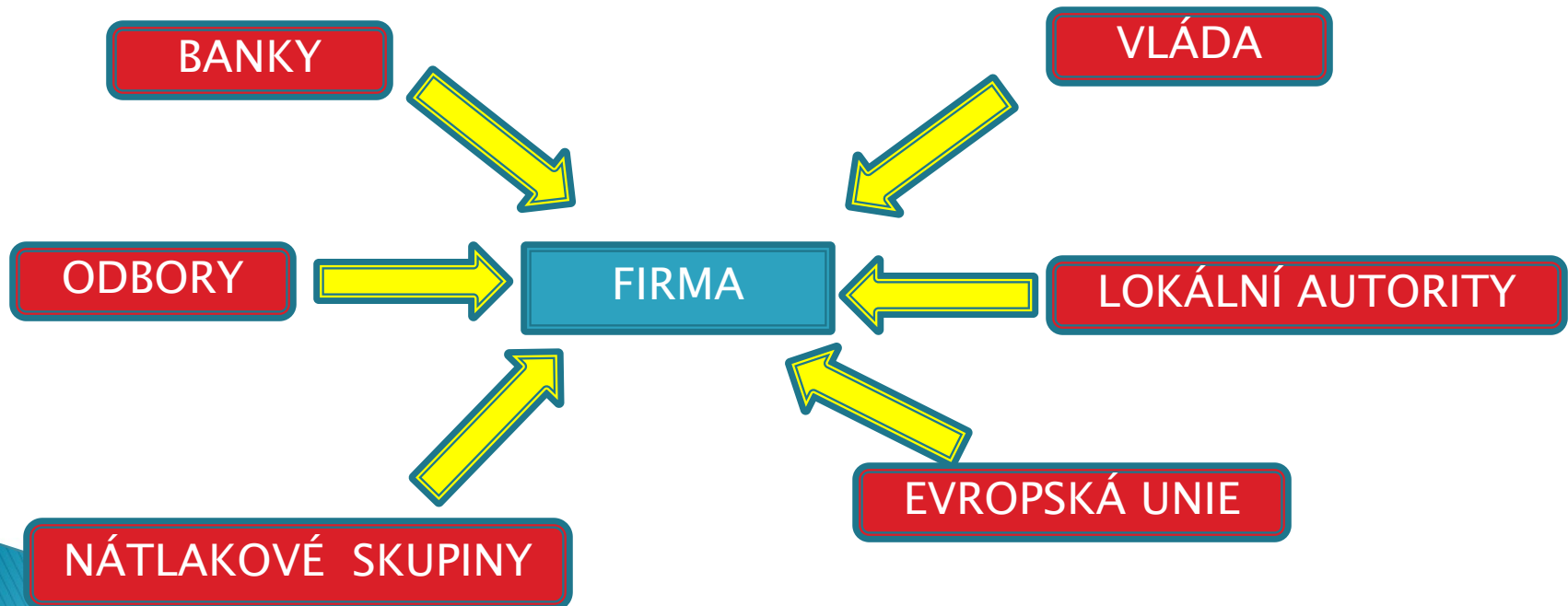
Externí

Faktory mimo kontrolu firmy, které omezují schopnost dosáhnout podnikové cíle.

- ▶ **Politické faktory** – například vládní politika.
- ▶ **Ekonomické faktory** – stav ekonomiky.
- ▶ **Sociální faktory** – například společenské trendy, demografie, postoje ve společnosti.
- ▶ **Technologie** – například míra změn na trhu.

Vlivy na podnikání

- ▶ Všechny podniky jsou ovlivňovány ostatními organizacemi a subjekty kolem. Tyto skupiny mohou limitovat firemní chování a omezovat jejich aktivity nebo jim pomáhat v úspěchu.

PORADENSTVÍ
BANKOVNÍ SLUŽBY
ÚROKOVÁ MÍRA
POSKYTOVÁNÍ PŮJČEK

BANKY

PORADENSTVÍ
DOTACE
REGIONÁLNÍ POLITIKA
DANĚ
ZÁKONY

VLÁDA

VYJEDNÁVÁNÍ

ODBORY

FIRMA

LOKÁLNÍ DANĚ/POPLATKY

LOKÁLNÍ ÚŘADY

ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁNÍ
POVOLOVÁNÍ ...

PROTESTNÍ AKCE

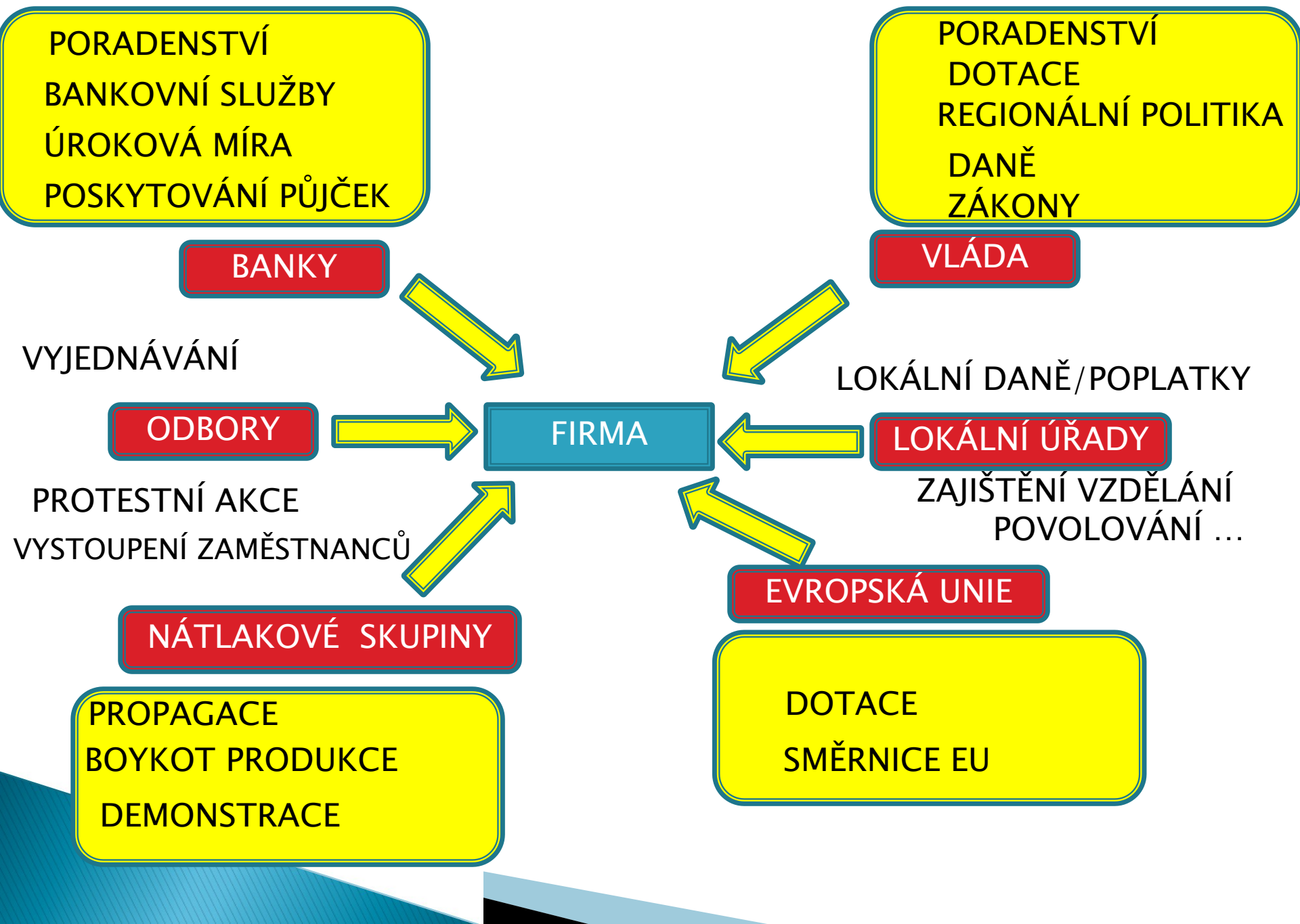
VYSTOUPENÍ ZAMĚSTNANCŮ

NÁTĹAKOVÉ SKUPINY

EVROPSKÁ UNIE

PROPAGACE
BOYKOT PRODUKCE
DEMONSTRACE

DOTACE
SMĚRNICE EU

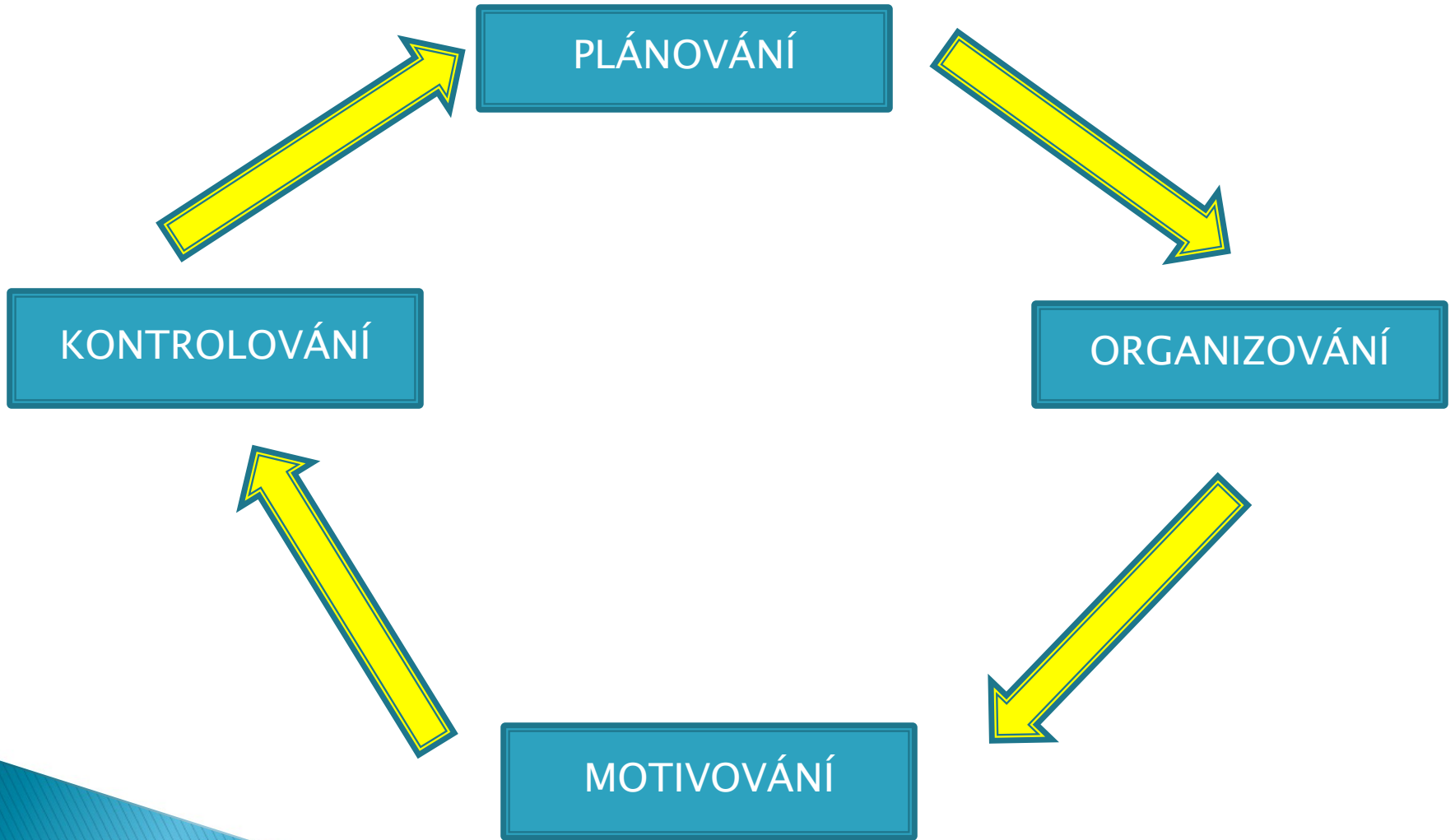

Proces řízení /managementu

Management je neustále probíhající proces.

- ▶ Manažeři musí rozhodovat, co bude organizace dělat a jaké k tomu potřebuje zdroje.
- ▶ Tyto zdroje musí být organizovány.
- ▶ Lidé musí být motivováni.
- ▶ Proces musí být kontrolován (řízen).
- ▶ Manažerské plány musí být ověřovány, aby bylo jasno, zda jsou relevantní.
- ▶ Management je dynamický proces – je neustále probíhající a neustále se mění na základě výzev či podnětů, zdrojů a omezení

Proces managementu

Manažerské dovednosti

- ▶ Manažeři potřebují pro svou úspěšnou práci různé druhy dovedností.
- ▶ Musí znát práci,
- ▶ Musí umět jednat s lidmi
- ▶ Musí být schopni plánovat.

TECHNICKÉ
Musí rozumět tomu, jak se provádí práce v organizaci, co je potřeba a co je proveditelné

KONCEPČNÍ
Musí být schopen plánovat, mít celkový přehled a vidět jaké změny v prostředí ovlivňují druhé

MEZILIDSKÉ VZTAHY
Musí být schopen jednat s lidmi, navazovat kontakty, vyjednávat a motivovat

Řídící hierarchie

Řídící hierarchie

- ▶ **Oddělení vlastnictví od řízení:** manažeři, kteří řídí bezprostředně organizaci mají odlišné cíle od vlastníků. Například manažeři by rádi investovali, aby organizace rostla, zatímco vlastníci chtějí větší dividendy.
- ▶ **Programové prohlášení podniku – poslání:** zahrnuje hlavní cíle organizace a její hodnoty. Cílem je dosažení společného úsilí pro naplňování záměrů organizace. Například posláním organizace může být: „Pomáhat a chránit“.
- ▶ **Cíle:** musí být kvantifikovatelné, časově vymezené, specifické, relevantní, akceptované. Například: zvýšení prodeje o 20 % za rok.

Styly managementu

▶ Autokratický

Vedoucí přikazuje podřízeným.

▶ Demokratický

Vedoucí diskutuje s podřízenými a nechává jim spoluúčast při rozhodování.

▶ Konzultativní

Vedoucí sice rozhoduje sám, protože má zodpovědnost, ale svá rozhodnutí konzultuje s podřízenými.

▶ Liberální

Vedoucí vstupuje minimálně do rozhodování. Nechává podřízené jednat a rozhodovat.

▶ Paternalistický

Otcovský styl vedení. Zaměstnanci jsou vnímáni jako členové „rodiny“. Vedoucí se snaží je vést. Je zde tendence rozhodovat o lidech v jejich zájmu – z pohledu „Já vím nejlépe.“

Úvod do podnikání

Založení podniku

Lidé často zakládají své podniky, když mají vynikající nápad, který žádnou z existujících firem nezajímá.

Lidé zakládají podniky protože:

- ▶ Chtějí pracovat pro sebe (být nezávislí)
- ▶ Byli nadbyteční v minulém zaměstnání
- ▶ Nemohou najít jinou práci
- ▶ Chtějí dosáhnout vlastní cíle
- ▶ Se jedná o přirozené vyústění z koníčku nebo předmětu dlouhodobého zájmu.

Podnikatel je někdo, kdo:

- ▶ Spojuje vzájemně zdroje,
  - ▶ Identifikuje příležitosti,
  - ▶ Přebírá riziko,
  - ▶ Činí rozhodnutí.
-

Založení podniku

- ▶ Pro zajištění financí na založení podniku lidé potřebují často podnikatelský plán.
- ▶ Podnikatelský plán je strukturovaná koncepce podnikání v určitém časovém období nebo koncepce nějaké podnikatelské události.

Problémy při založení podniku:

- ▶ Získání finančních prostředků.
- ▶ Nalezení vhodného místa pro podnik.
- ▶ Vybudování dobré pověsti.
- ▶ Získání věrných zákazníků.

Typ podniku 1 – jedinec – živnostník

Jedinec, který založil svůj podnik. Například: umývač oken, holič, majitel místní prodejny potravin atd.

VÝHODY:

- Může se rychle rozhodovat,
- Bere celou odměnu,
- Snadné zahájení,
- Důvěrnost v obchodních případech.

NEVÝHODY:

- ▶ Limitované zdroje financí,
- ▶ Neomezená možnost zadlužení a ztráta aktiv,
- ▶ Často omezené manažerské dovednosti,
- ▶ Není nikdo, kdo by pomohl s prací,
- ▶ Není nikdo další s nápady.